

Не жарт

Спочатку вона подумала, що він жартує. Раніше він уже прикидався мертвим. Нерухомо вичікував хвилину-дві, поки вона кликала його, а коли, стурбована, підходила впритул, зненацька кидався її лоскотати. Вона відбивалася руками і ногами, сміх застрягав у горлі, а обличчя рум'янилося.

Цього разу він не відреагував, навіть коли вона тицьнула пальчиком йому в плече. Навіть коли вхопила за носа. Він ненавидів, коли його хапали за носа! У цей момент вона зрозуміла — відбувається щось страшне. Ще кілька секунд тому вона підбадьорювала його спроби підтягнутися на перекладині чотирнадцять разів, а тепер стояла тиха й розгублена. Атракціони нависали обіч мовчазними свідками її безпорадності.

Вона — майже доросла і має знати, що робити, але водночас зовсім маленька, і їй конче потрібно, щоб нерухоме тіло поруч не виглядало незнайомим.

На ходу розмазуючи сльози по брудній щоці, вона побігла шукати допомогу. Наступний десяток хвилин

їй ніколи не вдасться пригадати в деталях. У голові житиме одразу кілька варіантів, переплетених між собою і тривожних, один зовсім чудернацький і ще з десяток надто туманних, щоб розгледіти в них бодай якусь послідовність. Вона не знала, як опинилась у приміщенні із занадто яскравим світлом. Не пам'ятала, як сповзла спиною по твердій прохолодній стіні. Сидіти було зручно й затишно. Якби тільки не дрижаки в колінах. Але вона знала, що допоможе: обхопити себе в цупкі обійми й розкачуватися вперед-назад. Треба трошки почекати. Його розбудять, і він скаже, що вона дарма злякалась.

На рівні її очей сновигали ноги, до вух долітав го-мін голосів, але ніхто не звертав уваги на дівчинку під стінкою, яка сама себе заколисувала. Вона ткнула крижану руку до кишені вітрівки і зраділа, коли намацала зіжмакане жовте листя, обгоріле на кінцях. Дістала цілу жменю й опустила обличчя в долоні, повільно вдихаючи.

2

Валентин

На годиннику — 7:17. Під ранок Валентину знову сниться, що він помирає. Тоне в пекучій рідині та не може зробити вдих. Після таких ночей він у два рухи зіскакує з вузького ліжка службової кімнати. Вмивається, уникає дивитися собі в очі, але потайки роздивляється зморшки, що беруть рот у дужки. Проводить рукою по підборіддю — щетина відросла ще на кілька міліметрів, скоро буде повноцінна борідка. Пробує зібрати тонке каштанове волосся у хвостик — ще закоротке. Сіра шкіра, синці під очима — у двадцять два у нього вже обличчя втомленого чоловіка. Це як мінімум тому, що більше ніж п'ять годин він не спить. Кидає погляд на стіл, завалений кресленнями. До котрої це він учора сидів?

Далі — все, як завжди: мугикає мелодію, відрізає шматок твердого сиру, заливає окропом чай, але поки вдягається, забуває про нього, і той занадто міцний, коли Валентин робить перший ковток. Кривиться від гіркоти. Вкотре програє в голові вчорашню розмову,

яка муляє, мов шматочок льоду за коміром. Може, щось не так зрозумів.

«— Як це, на зиму не лишає? Він же обіцяв!

— Це не я вирішую.

— Скажи йому! Мені треба робота.

— Я вже казала.

— Скажи ще».

За кожної зустрічі молоденька адміністраторка парку атракціонів, Руда-і-Зла, як її подумки називає Валентин, дивиться на нього зверхньо. Чи жалісно? А може, відразливо? За пів року він не навчився читати закулісся її скупой міміки. Балачки з нею зводяться до того, що передає Шеф. Часто в грубій формі. Цього разу він передав, що взимку в «Емовері» роботи не буде. Хоча обіцяв. Валентин упевнений, що Руда-і-Зла могла би посприяти, але не хоче. На долю Валика їй явно начхати.

Він збирає про неї інформацію по крихті. Їй двадцять років, у парку вона на два сезони довше за нього, живе у Місті в гуртожитку з подругою, вчиться заочно, три рази на тиждень долає вісім кілометрів у один бік до роботи на велосипеді — що зовсім не помітно по її випрасуваному та ідеально чистому одягу. Два роки тому він теж водночас учився і працював. Від першого довелося відмовитись. Тепер він працює вчетверо більше й лікує маму.

Зате от у Рудої-і-Злої мати здорова як кінь. Майя. Працює на кухні «Емовери» і вже тільки цим подобається Валентину значно більше. Годує пирогами і байками. Інколи навіть не ясно, що смачніше.

Початок жовтня. До кінця сезону лишається два тижні. Валентин натягує поверх светра робочу коричневу жилетку з жовтим бейджиком, на якому красується його ім'я і посада «молодший оператор атракціонів».

Краще б «старший інженер». Але ж не довчився. Зітхає. Виходить з одноповерхового цегляного приміщення на краю «Емовери», що вже пів року служить йому домом. Іде до спортивного майданчика, оснащеного кількома іржавими тренажерами. Зазвичай він підтягується десять разів, але сьогодні спробує чотирнадцять. Якщо вийде чотирнадцять — загадує собі, — значить, Шеф дасть спроектувати новий атракціон.

З боку озера на «Емоверу» сунуть надуті срібні хмари. За тиждень температура впаде на десять градусів. Осінь повертається щороку, ніби нікуди не йшла, ніби світле прозоре літо всім наснилося.

Тринадцять... Чотирнадцять. Є!

Валентин застібається під самий кадик і відкидає з лоба скуйовжені пасма. Зі старого дуба на нього витріщається вгодована білка.

— Ти ж лишаєшся на зиму, га? — кидає Валентин до неї. Та застигає, вчепившись у кору. — І я лишився б. Але вона каже, що Шеф передумав. Віриш? — прискає. — Казки вона мені меле, от що я тобі скажу. Сука. — Після останнього слова він про всяк випадок озирається. Білка дає дропака.

Валентин зітхає і ступає на Південну алею. Кістляві голі крони змикаються над його головою, наче пальці, чию хватку повсякчас розриває вітер. Брудні чоботи проривають шлях крізь десятисантиметровий шар опалого листя. Він вирішує, що раз перша група дітей приїздить на дев'яту, ще є час розгребти це неподобство, хоча це й не його обов'язки. Та все ж — скільки там того парку, це ж не якийсь Діснейленд.

Із темряви комори на Валентина вороже вирячується червоний диск тачки. «Треба, пане, треба. А то на вечір буде дощ», — умовляє він чи то себе, чи то

порепаний візок. За вісім ходок листя перекочує за металеву сітку. Валентин тягнеться по сірники. Знає, що Майя верещатиме, та нехай. Дивиться на руду кучугуру. Пухко. Повітряно. А як пахнутиме! Чиркає сірником — і «Емоверу» застеляє густа гіркота осені. Валентин заплющує очі й із хворобливою насолодою уявляє, як полум'я от-от лизне його холошу, потім займеться волосся на нозі, жар пробереться до шкіри, а далі — аж до кістки. Спиною тече цівочка поту. Він посміхається.

— Ва-а-а-али-и-ик! — чується з підсобки.

Валентин спиною відчуває, як у дверях стоїть Майя: метр п'ятдесят, п'ятдесят років, п'ятсот рецептів. З рівнесенькою спиною, вузькою смужкою очей і коротким мідним каре, за яким можна впізнати її спорідненість із Рудою-і-Злою.

— Скільки то кажу, не пали листя! Ану бігом залив!

Валентин мовчить.

Майя невдоволено крехче, хапає бутель і самотужки гасить вогонь.

— Снідати буш? Нащо мені яблучний пиріг замовляв? Совісті зосім нема.

Говорить вона швидко, обрубуючи слова так, ніби вони самі винні, що такі довгі.

— Оно ще жевріє, — додає, кивнувши йому на вогнище. — Знущаєшся, чи шо?

Вона доходить йому до грудей, лиш підняти — і понести. Валентин слухняно виливає решту води й полегшено видихає, розглядаючи листяний рейвах. Із Майїної підсобки тягне сумішшю карі та імбиру. Значить, готує вона не лише пиріг. Він відкашлюється.

— То є що їсти?

Майя прикушує посмішку.

На її кухні тісно і запашно. Тут саме випікаються булочки із золотистими гладенькими пузиками, а на плиті густішає, побулькуючи, соус. Валентин зиркає на розкладне крісло під стінкою. Майя могла би знімати кімнату в Місті, але економить. Кажуть, збирає гроші доці на весілля. Кажуть, у доці в Місті є наречений. Кажуть, бізнесмен якийсь.

Жінка, яку не беруть ні вік, ні втома, ставить перед Валентином тарілку з випічкою і підсуває баночку із залишками сметани на дні.

— Сідай-но. Їж. Зі сметанкою смачніше.

Щойно Валентин береться за виделку, Майя веде далі, склавши лікті на столі:

— Мало будь ще два тижні, але з такою погодою...

Мов на підтвердження її слів, у вікні під натиском вітру тріщать шибки. Валентин гмикає, дожовуючи. Скоро атракціони стоятимуть нерухомі та понурі, а парк стиснеться до розмірів ресторану, в який приїжджатимуть хіба на корпоративи. Тоді лише на Майїній кухні вируватиме життя.

Жінка прочищає горло, крутиться на стільці. Явно збирається ще щось сказати, але чекає, поки Валентин подужає шматок пирога й потягнеться за другим. Тоді з награним спокоєм каже:

— Це ж сьогодні дві групи відмінили...

Виделка зависає у сантиметрі від його рота.

— Не пойняв?!

— Валик, ну а куда дітей на гірки з таким вітром? — обурюється жінка, немов погода є особистою відповідальністю Валентина. — Хай трох' вляжеться. Завтра приїдуть, нічо. Йди поки батут відмий.

Валентин мовчить і вже не жує. Майя зітхає.

— Вона не попередила?